

P. Bernat Juliol i Galí, monjo de Montserrat

«Ser monjo és una manera
de ser més persona cada dia»

Text > **MARC SUREDA I JUBANY**, medievalista, director
de l'Institut Amatller d'Art Hispànic

El P. Bernat (Daniel) Juliol i Galí (Girona, 1978) és llicenciat en dret per la Universitat de Girona i en teologia dogmàtica per la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma. Va ingressar al monestir de Montserrat el 2004, i el 2017 hi va ser ordenat prevere. Ha estat secretari de l'abat, sotsprefecte de l'Escolania i prior. Ara és el majordom, sotsprior, director de comunicació i portaveu del monestir. També és comissari del Mil·lenari de Montserrat.

>> P. Bernat Juliol. (Foto: JOAN JOANOLA)

Nascut al carrer de la Força. Més gironí no es pot ser!

Tothom neix en un lloc o un altre, però és cert que sobretot des de fa un temps s'ha posat de moda «l'orgull gironí». Tot sovint dic de broma que per endevinar si una persona ha nascut a Girona no cal esforçar-s'hi gaire: de seguida ella mateixa t'ho dirà. Bromes a part, tinc un gran afecte per la ciutat on vaig néixer. I ja saps que no soc l'únic gironí a Montserrat. Entre altres monjos, l'anterior abat, el P. Josep M. Soler, és fill de Santa Eugènia de Ter, per exemple.

Però a més ets manaia! Abans que et fessis monjo, vam compartir gairebé sis anys a la junta dels Manaies de Girona.

Va ser un temps d'implicació en la vida associativa de la ciutat. Jo, com tu mateix, ja feia anys que era manaia, però no havia assumit cap responsabilitat dins de la confraria, fins que Màrius Fuertes, acabat d'elegir president, em

va demanar d'entrar-hi com a secretari. Ho recordo com una època en què vam mirar d'intensificar el compromís de l'entitat amb la ciutat, tot posant al costat de les nostres arrels cristianes i tradicionals la proposta d'organitzar diferents activitats culturals. De tot allò, ja en fa molts anys, però en conservo un gran record i bones amistats.

A Girona, la teva vocació religiosa es va nodrir, almenys en part, del servei litúrgic a la Catedral, sota el mestratge de mossèn Genís Baltrons i després de mossèn Joan Baburés.

Vaig entrar en contacte amb el grup d'escolans de la Catedral cap al 1999. Jo llavors acabava la llicenciatura de dret a la Universitat de Girona. Els estudis m'agradaven molt, però conèixer la vida litúrgica de la Catedral per dins em va anar molt bé perquè s'alineava amb les ganes que llavors ja tenia d'intensificar la meua vida espiritual. Vaig estar uns anys anant-hi de manera assídua —alguns de la colla encara

ho feu—, i això va ser per a mi una primera escola d'espiritualitat litúrgica. De mossèn Genís en recordo sobretot l'amor per l'expressió estètica del culte, que de fet ell havia après a Montserrat: d'alguna manera, doncs, això va ser també un primer punt de contacte amb el monestir. Quan ell es va jubilar, just abans de l'arribada del bisbe Carles Soler, l'any 2001, mossèn Joan el va substituir com a mestre de cerimònies a la Catedral, i des de llavors mantenim una bona amistat. Mentrestant, jo ja havia acabat la carrera i exercia al bufet de Ramon Llorente, a qui també recordo amb molt d'afecte. Hi vaig estar molt bé, i m'agradava molt la feina. De fet, jo diria que la meua *forma mentis* és de jurista.

Com va ser, doncs, que et vas fer monjo de Montserrat? I com va viure el canvi el teu entorn?

Com ja he dit, jo no deixava de tenir un impuls intern que em feia cercar una vida espiritual més plena. En el

>> El 2007, durant una missa a la basílica. Foto: AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI. FONS EL PUNT (RITA LAMSDORFF BATLLE).

meu cas, no hi va haver cap conversió sobtada ni espectacular, sinó que en un moment donat vaig tenir la necessitat de donar una resposta seriosa a aquesta inquietud que anava creixent, i que havia pres forma de pregunta: vols quedar-te a Montserrat tota la vida? Cap al 2002 vaig començar el procés de conèixer el monestir més a fons, durant uns dos anys. El primer que em va impressionar va ser la vida intensa de pregària i, al mateix temps, el fet de la vida en comú, de veure com un grup de persones s'acompanyaven vitalment i, de diferents maneres, s'estimaven en la llarga durada. Això em va acabar de convèncer a prendre la decisió. El meu entorn, d'entrada, ho va rebre amb força sorpresa. Potser van quedar més sorpresos els de casa —que vaig veure que no s'ho esperaven gens— que alguns amics que em coneixien força bé i que ja sospitaven alguna cosa. Amb tot, tant uns com altres van reaccionar amb molt de respecte i em van donar suport durant el temps de discerniment i des-

prés de noviciat. I això és bonic, perquè en el fons, quan entres al monestir en aquesta situació, no ho fas ben bé sol, sinó acompanyat de totes aquestes persones que t'estimen i que després et van venint a veure, i que s'alegren de veure que ets feliç amb l'opció que has pres.

Què és per a tu, ser monjo?

La regla de sant Benet, que és un text del segle VI que es manté ben viu, diu que el requisit fonamental per a la vida monàstica és voler cercar Déu amb sinceritat. Déu se cerca dins d'un mateix, però també a fora, en l'altre, en cadascun dels altres. És el mateix Crist que ens ensenya a estimar-nos, tant a

nosaltres mateixos adequadament, com entre nosaltres, i això ens construeix com a persones. Per tant, es pot dir també que ser monjo és una manera de ser cada dia més persona, una persona més completa, prenent Jesucrist com a model ideal de persona, és clar. És el que procuro fer amb l'ajut dels meus germans. En el dia a dia, a partir del lema benedictí que resumeix la regla, «ora et labora», la vida del monjo consisteix en l'alternança de feina i pregària. La vida al monestir està pensada per combinar harmònicament aquestes dues vessants. Al llarg del dia celebrem la missa, a les onze, i ens reunim cinc cops per pregar, als oficis de

El primer que em va impressionar va ser la vida intensa de pregària i, al mateix temps, el fet de la vida en comú, de veure com un grup de persones s'acompanyaven vitalment i s'estimaven en la llarga durada

>> El 2011, quan encara era el monjo més jove de Montserrat. Foto: AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI. FONS EL PUNT (JOSÉ CARLOS LEÓN ERCILLA).

>> *A la biblioteca, el 2011.* Foto: AJUNTAMENT DE GIRONA. CRDI. FONS EL PUNT (JOSÉ CARLOS LEÓN ERCILLA).

matines, laudes, sexta o nona, vespres i completes. I entremig ens dediquem a feines segons les necessitats de la comunitat i les aptituds i preferències de cada monjo. A més de menjar i descansar, és clar.

I ser monjo de Montserrat? És un monestir que té un paper central en l'imaginari català.

Tot i que tots els monestirs benedictins seguim la mateixa regla, cada casa té el seu carisma. La vida a Montserrat és molt rica. No és pas monòtona, sinó que, a partir de l'esquema que et deia, cada dia pot ser diferent, pot tenir sorpreses: feines noves que se t'encarreguen, però més sovint visites o gent amb qui et trobes, perquè a Montserrat hi ha moltes activitats i hi passa molta gent, i per ser-ne monjo cal que et puguis tro-

bar còmode amb aquest fet. A Montserrat això és així des dels inicis, perquè, a més de monestir, és el santuari on es venera la Moreneta, i això sempre ha atret moltíssima gent. Un altre factor que fa pujar moltes persones i que també incideix en la nostra vida quotidiana és la cultura. Tots els monestirs benedictins són i han estat al llarg de la història focus culturals, però Montserrat ho ha estat d'una manera especial a Catalunya, sobretot des de finals del segle XIX. Aquesta mateixa biblioteca on ens trobem, projectada fa cent anys per Josep Puig i Cadafalch per encàrrec de l'abat Marcet, és un signe d'aquesta voluntat de ser focus de cultura. I més encara durant el franquisme, quan el monestir va haver de fer una feina de suplència en defensa de la cultura catalana i també dels drets humans, íntimament lligats a

l'ideari cristià. Els monjos vivim aquesta implicació amb el país amb orgull i amb responsabilitat, i procurem que la gent pugui continuar veient en Montserrat un exemple de coherència de vida i un símbol d'allò que duen al cor.

Des de l'1 d'octubre del 2024 exerceixes de majordom i de sotsprior. En què consisteixen aquestes tasques?

La regla de sant Benet és exigent: diu que el majordom ha de ser «un home de seny, reposat, sobri, ni golut, ni vanitos, ni turbulent, ni injust, ni cançoner, ni pròdig, sinó temorós de Déu, que sigui com un pare per a tota la comunitat». Bé, jo faig el que puc [*riu*]. És una feina clau en el dia a dia del monestir, i més encara en un lloc com aquest, perquè, a més de ser l'administrador del monestir, el majordom de Montserrat és l'enllaç

>> Un moment de l'entrevista. (Foto: JOAN JOANOLA)

de la comunitat amb les empreses que en depenen —com l'Agrícola Regional, l'Aeri de Montserrat o les Publicacions de l'Abadia de Montserrat—, el representant del monestir a la comissió executiva del Patronat de la Muntanya, i el director general de la Fundació Abadia de Montserrat 2025. Ser sotsprior vol dir que soc suplent del prior quan ell no hi és. Però, vaja, no ens avorrim pas.

Ja ho pots ben dir. De fet, continues sent portaveu del monestir i director de comunicació, i tot això durant uns anys que no han estat pas fàcils. Fins i tot t'hem vist comparèixer al Parlament de Catalunya.

Sí, hi ha hagut de tot. En general, és una feina que m'agrada molt perquè, gràcies a això, des de la comunitat podem explicar les aportacions positives que

fem i volem fer a la societat, i també podem contribuir a difondre l'Evangeli. Amb tot, a vegades cal donar la cara en situacions doloroses, com ha estat el cas de les acusacions d'abusos a menors. En aquest sentit, la comunitat té la intenció d'actuar amb total honestat i transparència, i per això l'any 2020 vam constituir una comissió formada per tres membres externs al monestir —a més de mi mateix— per estudiar els casos d'aquesta mena que es poguessin presentar i encaminar-los humanament i legalment, segons el que determinen el dret civil i canònic i la normativa de la Santa Seu. Per això mateix, amb la mateixa actitud de transparència, el febrer d'aquest any 2024 vaig comparèixer al Parlament, també per manifestar el respecte que té Montserrat per a la institució que ens representa

a tots. Malgrat tot, doncs, són relacions en un clima de normalitat institucional. De fet, uns mesos després, el setembre passat, vam tornar al Parlament per rebre la medalla d'or en reconeixement als mil anys d'història del monestir.

Precisament, també ets comissari del Mil·lenari de Montserrat. Com heu plantejat aquesta celebració?

Primer de tot, amb molta il·lusió! El nostre país té moltes institucions centenàries, però moltes menys de mil·lenàries. Per tant, estem contents i agraïts de ser la generació que té el privilegi de celebrar aquests primers mil anys. En primer lloc, el Mil·lenari de Montserrat és una oportunitat per donar a conèixer la vida benedictina i explicar quin sentit continua tenint en el segle XXI. També volem parlar de fe i del sentit que dona a la vida dels homes i dones. Nosaltres hem programat moltes activitats, força de caràcter tecnològic, perquè volem usar el llenguatge del nostre temps: l'acte d'inauguració (el dia 7 de desembre), un videomaratge a l'interior de la basílica, dues exposicions —a Barcelona, amb una sala interactiva, i al Museu de Montserrat—, l'obertura d'un nou espai amb tecnologia digital a les estances del segle XIV de sota les places... A més, acollim i acollirem molts altres actes de tot de col·lectius que volen venir a fer-los a Montserrat. Sovint, per resumir-ho, diem: «mil anys, mil activitats».

La comunitat mira cap endavant en un context general de secularització i de manca de vocacions. Com veus el futur de l'Església a Catalunya i al món?

És evident que hi ha una disminució del nombre de vocacions al clergat secular i a la vida religiosa, i això té a veure, òbviament, amb un grau de secularització creixent de la societat occidental en general i catalana en concret. Amb

El Mil·lenari de Montserrat és una oportunitat per donar a conèixer la vida benedictina i explicar quin sentit continua tenint en el segle XXI

>> El P. Bernat (Daniel) Juliol i Galí i Marc Sureda durant l'entrevista. (Foto: JOAN JUANOLA)

tot, forma part de l'ADN dels cristians veure les dificultats com a oportunitats que Déu ens posa al davant. En temps de crisi de vocacions, es pot anar més a fons en el discerniment, en l'autenticitat, en el fet de ser conscients que no és tan important el nombre com la solidesa. El pare Lluís Duch deia que una transmissió de valors autèntica només és possible a través del testimoniatge: s'ha de vetllar, doncs, per la qualitat i la coherència d'aquest testimoniatge, perquè així serà més fecund. I això també val per a l'Església en general. Ja fa temps, Benet XVI va dir que, un cop esgotada la cristiandat com a marc històric, els cristians tenim l'oportunitat de ser una minoria creativa, capaç de fer aportacions positives al món i d'aquesta manera transformar-lo. Els primers

cristians van començar així: «Vosaltres sou la sal de la terra!»

Actualment, el bisbe de Girona és un monjo cistercenc. Quins són els valors que el monaquisme pot aportar avui a l'Església i a la societat en general?

Sí, i el nou bisbe de Sant Feliu de Llobregat és un frare dominic. És una mica el que acabo de dir: un signe que la vida religiosa té coses valuoses a aportar a l'Església i al món. Des de Montserrat, hem mirat d'explicar-ho amb el lema del mil·lenari, un resum en llatí de l'esperit de la regla benedictina i dels valors que el monaquisme pot aportar a la construcció d'un món millor: «Ora, lege, labora, rege te ipsum, in communitate». Està pensat per explicar-lo des

del final. El fet de viure en comunitat, en germanor, és el que dona sentit a la vida humana. Nosaltres ho fem com a família de monjos, però també juntament amb tothom que s'identifica amb Montserrat. De regir-nos a nosaltres mateixos —que vol dir conèixer-nos i saber-nos governar—, n'aprenem com a monjos, però això és útil en tota circumstància de la vida, perquè és condició per al servei dels altres i font de llibertat autèntica. La feina és un instrument de realització personal i de transformació del món, i la lectura (per dir la cultura) és un instrument d'humanització. Finalment, la pregària és —per a nosaltres, els cristians— la manera de sortir de nosaltres mateixos per anar cap a Déu, que és amor. Així doncs, la proposta per a tothom és estimar.